

Ruoka, kieli ja kulttuuri

Pramod Jayaprakash pitää Joensuun seudun kansalaisopistossa intialaisia ruokakursseja sekä malajalamin kielen lyhytkursseja. Seuraavassa hänen mietteitään.

"Pidätkö suomalaisesta ruoasta?" on kysymys, joka esitetään minulle usein Suomessa. Koska pidän ruokakursseja, kysymys on tärkeä ja ansaitsee huolella mietityn vastauksen.

Yleensä vastaan tavalla, joka saattaa kuulostaa imartelulta, mutta on täyttä totta: jos minun pitäisi valmistaa ja syödä suomalaista ruokaa 365 päivänä vuodessa, en pitäisi sitä rangaistuksena, vaan suurena ilona. Rakastan suomalaista ruokaa – itse asiassa ei ole ruokaa, josta en pitäisi. Se, mistä ruoassa pidän, ei ole ainoastaan maku, rakenne tai ravintosisältö, vaan ruoan tarina: Sen historia, se, miten ruoka yhdistää ja kannattelee tietyn kulttuurista omaavaa yhteisöä. Kiteytettyinä: ruoalla ja kielellä on paljon yhteistä!

"Saako Suomesta kaikki intialaisen ruoan valmistukseen tarvittavat ruoka-aineet", on toinen usein kuulemani kysymys.

Itse asiassa kyllä! Täytyy vain käydä useammassa kaupassa. Mielestäni on tärkeää kokeilla uutta ja olla avoin parannusehdotuksille, eikä takertua perinteisiin ja yrittää käyttää vain alkuperäisiä raaka-aineita maissa, joissa niitä ei välttämättä ole saatavilla. Sitä paitsi pelkät ainekset eivät ratkaise: Olennaista on välittää ruoan maku, muoto ja tarina kaikin käytettävissä olevin keinoin. Esimerkiksi opiskelijoideni kanssa korvaamme currylehdet tuoreella rosmariinilla, leivomme litteiden ja pitkulaisten naan-leipien sijasta pyöreitä naan-sämpylöitä tai käytämme ruisjauhoja riisijauhon sijasta ja valmistamme ruis-adaa banaanin lehdellä.

"Miksi opetat malajalamin kieltä Suomessa?"

Totesinkin jo, että kielellä ja ruoalla on paljon yhteistä. Jotkin kielet ovat kansainvälisiä, ja niitä opetetaan laajalti ympäri maailmaa. Toiset kielet jäävät pienen käyttäjäjoukon keskuuteen. Esimerkiksi englantia voi verrata pastaan, perunaan ja riisiin,

joita syödään miltei kaikkialla maailmassa. Suomi ja malajalam taas muistuttavat paikallisia ruokia, kuten karjalanpiirakoita, aviyalia ja lammas-biriyania, jotka kantavat mukanaan ainutlaatuisia tarinoita, mutta jäävät vain paikallisten kulttuurien tietoon. Itse haluan jakaa eteenpäin niitä paikallisia kieliä, ruokia ja tarinoita, jotka tunnen.

Malajalamin opetuksen on lisäksi ammatillisia syitä. Pohjois-Karjalan taidetoimikunta on vuodesta 2007 ylläpitänyt taiteilijaresidenssiä Kochin kaupungissa lounaisintialaisessa Keralan provinssissa, missä malajalamia puhutaan. Keralassa on järjestetty suomalaisia taidefestivaaleja yhteistyössä paikallisten taiteilijoiden kanssa, ja vastaavia tapahtumia on ollut myös Suomessa. Haluan avustaa tällaista kulttuurivaihtoa kaikin mahdollisin tavoin, mm. opettamalla Keralassa puhuttua kieltä.

Kahden Itä-Suomen yliopistossa työskentelevän kollegani kanssa suunnittelemme lisäksi käännosprojektiä, jossa on tarkoitus kääntää vuonna 1955 Suomessa vierailleen tunnetun intialaisen kirjailijan matkakertomus malajalamin kielestä suomeen. Malajalamin kurssi pyrkii osaltaan lisäämään tietoisuutta alueellisia kieliä kuten malajalamia kohtaan ja tuomaan esille tällaisten kielten yhteyksiä Suomeen.

"Mitkä ovat tulevaisuuden tavoitteesi?"

Joensuussa voi tutustua jo monen eri kulttuuritaustaisen maahanmuuttajan mukanaan tuomiin ruokaperinteisiin, joista suomalainen keittiö voisi ottaa oppia ja vaikutteita. Olenkin yhdessä ystäväni kanssa perustanut Joensuuhun kansainvälisen ruokayhdistyksen International Food Culture Clubin Karelia-ammattikorkeakoulun myöntämän apurahan turvin. Suunnittelemme mm. vuotuista ruokafestivaalia, alkuun pienimuotoista, mutta – kuka tietää – miksei se voisi tulevaisuudessa kasvaa Ilosaarirockin tapaiseksi suur tapahtumaksi.

ENGLANNINKIELINEN JUTTU:
PRAMOD JAYAPRAKASH

KÄÄNNÖS: MINNA RUOKONEN &
ANNE SIIPPAINEN-MILJUJIN

